

liselt lõhnavad õied meenutavad veidi muskust.

Mõnede liikide küpsed viljad ei kannata transporti ja tuleb süüa kas kohe või töödelda. Aga kuna kannatuslille viljad on võimelised järelküpsema nagu banaanid, saab neid vedada samamoodi toorena. Küpsema vilju süüa ei tohi, kuna need võivad olla mürgised.

Reisil olles ärge pistke suhu suvalise looduses ega botaanikaaias oleva kannatuslille vilja: näiteks liigil *P. panicata* on tuvastatud hallutsinogeenne toime. Kannatuslille vilju kasutatakse ka parfümeeria- ja seebitööstuses.

Toataimena on meil enim levinud **sinine kannatuslill** (*P. coerulea*).

Legendaarne ajalugu

Kannatuslille avastasid 1569. aastal Lõuna-Ameerikasse jõudnud Hispaania vallutajad. Asteekidelt õpiti neid taimi kasutama ning üsna ruttu hakati kannatuslilli kasvatama ka Euroopas.

Misjonärid nägid eripärastes õites toetust oma üritusele. Õie kuju on andnud aluse legendile, mille järgi leiti see lill kasvamas Kristuse ristipu all.

Õie osadele on antud Kristuse kannatusloole vastavad tähendused: kümme õielehte on Kristuse ristilöömise juures olnud kümme apostlit, viis tolmukapead vastavad Kristuse haavadele, kolm emakat on aga olenevalt allikast kas kolm naela ristil või kolm ristilolijat ehk siis Kristus ja kaks varast.

Lisakroon tähendab okaskrooni, õiealusel olevad kolm kõrglehte sümboliseerivad püha kolmainust, köitraad aga kõisi ja piitsu piinajate käes.

Leevendavad kannatusi

Amazoonia pärismaalased on juba väga ammu kasutanud kannatuslillede lehti nende rahustavate ja valu leevendavate omaduste pärast, vilju aga südamegevuse toniseerimiseks ja kõha leevendamiseks.

Kannatuslilled on kasutamist leidnud ka unetuse, astma, kõhulahtisuse, düsenteeria, menstruaalhäirete ja epilepsia ravil.

Teadu on vererõhku alandav ja sundhirmemaha suruv toime.

Teadusele pakuvad suurt huvi kannatuslilledes leiduvad glükosiidid, alkaloidid ja flavonoidid.

Taimedest on leitud ka looduslikku serotoniini, tuntud rahuloluhormooni. Nendel toimeainetel põhineb aastasadu kasutust leidnud rahvamedit-

Liik *P. endlecheriana*. Kristuse kannatuslugu õiena: 10 õielehte – 10 apostlit, 5 tolmukapead – haavad, 3 emakat – naelad või Kristus ja 2 varast, lisakroon – okaskroon, 3 kõrglehte õie alusel – püha kolmainus, köitraad – köied ja piitsad.

Liigil *P. endlecheriana* on väikese kannamuna suurused kollased viljad.

siin ja nende baasil valmistatakse tänapäeval ravimeid.

Kuidas teda kodustada

Toas kasvatades vajab kannatuslill õhku ja valgust, ta sobib lõunapoolsele aknale. Talvel võimaldage taimel veidi puhkust: hoidke jahedamas, aga valgus kohas ja kastke vähem, päris kuivana ärge siiski hoidke.

Kuna kannatuslill ei talu külma ega liigniisket korruga, võib talve üleelamisel tulla ette raskusi. Kevadel istutage taim ümber viljakasse ja mitte liiga kergesse mullasegusse. Kindlasti loigake tugevalt tagasi, sest noortel võr-

Kasvu kõrgpunktis moodustab liik *P. endlecheriana* Tartu botaanikaaias palmihoones mööda rõdusid roniva tiheda roheline massi. Õied on kollakasvalged.

setel areneb rohkem õisi kui vanadel. Sama aasta kasvud on üsna võimsad ja vajavad toestamist.

Kannatuslilled armastavad kõrget õhuniiskust, kuid on samas alid seenhaigustele.

Seega peab kodus olema küllalt hea ventilatsioon. Kahjuritest esineb neil nii kedriklesta kui kasvuhoonekarilast.

Kuigi kannatuslilled pole (meil) just kõige lihtsamini kasvatatavate killast, on neist aretatud hulgaliselt põneva õiekujuga sorte, mida on harva liikunud isegi meie lillepoodides.